

1.

tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Zalán Tibor: *Furcsa fénykép*

Balázs Imre József: *Nem nyitom ki az ajtót*
Ágai Ágnes: *[Életkor]*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Szöveggyűjtemény

Füzet, íróeszköz

Egy esténk otthon

45 vagy 2x45 perces szövegfeldolgozó óra
(magyar, kreatív írás, társadalmi ismeretek,
etika: családtörténet)

A mai családokon belül komoly problémát jelent, hogy a multimédiás eszközök elszeparálják egymástól a családtagokat. A probléma feldolgozására nyílik lehetőség ezen az órán irodalmi műveken keresztül.

Áttekintő vázlat

1.1 Családi fotó	15 perc
1.1a Családi szelfi	5 perc
1.1b Furcsa kép	10 perc
1.2 Számítógép nélkül	25 perc
1.2a Este otthon	5 perc
1.2b Csukott ajtó	10 perc
1.2c Vissza az időben	10 perc
1.3 Házi feladat előkészítése	5 perc
Összesen:	45 perc

Vagy:

1.1 Családi fotó	15 perc
1.1a Családi szelfi	5 perc
1.1b Furcsa kép	10 perc
1.2 Számítógép nélkül	70 perc
1.2a Este otthon	5 perc
1.2b Csukott ajtó	10 perc
1.2c Vissza az időben	10 perc
1.2d Variáció: Fogalmazás	45 perc
1.3 Házi feladat előkészítése	5 perc
Összesen:	2x45 perc

Az óra vagy órablokk több variációra is lehetőséget ad, amit jól át kell gondolni előre. Eleve döntenünk kell, hogy egy vagy két tanórát tudunk rászánni a szövegfeldolgozásra. Ha a családot bevonó házi feladat előkészítését családi fotókkal is kiegészítjük, a gyűjtést időben el kell indítani. Menet közben is rugalmasan figyelniük kell rá, hogy a gyerekek önfeltárási beszélgetést igényelnek-e inkább, vagy további feladatokat és kreatív együtt gondolkodást.

JEGYZETEIM

FELADATOK LEÍRÁSA

1.1 Családi fotó

15
perc

5
perc

1.1a Családi szelfi

Alkossatok 4-5 fős csoportokat, és álljatok be úgy, mintha egy családi szelfit készítenétek éppen!

Szelfikészítés előtt csoportonként osszátok ki a szerepeket: ki kicsoda a családban!

Vedd figyelembe!

A szelfikészítés nem valóságos, hanem szerepjáték, tehát tulajdonképpen állóképek készülnek (mint a szoborjátékban).

Ha a gyerekek nehezen vállalkoznak a szülői szerepre, akkor készítsünk szerepkártyákat: amelyik szereplőt húzza, azt fogja alakítani a szelfin.

1.1b Furcsa kép

Olvassátok el magatokban **Zalán Tibor: Furcsa fénykép** című versét!

Beszéljünk meg:

Mitől furcsa ez a fénykép? Hány képet láttok?

Szakaszonként nézzük meg a képeket, az alábbi kérdések szerint:

- Kit vagy mit látsz?
- Milyen helyzetben?
- Mire emlékeztet a kép?
- Milyennek képzeled a kép alapján a családtagot?

- El tudjátok-e képzelni ezeket a képeket egyetlen képen?
- Vagy inkább filmen? Honnan hová mozog a kamera „szeme”, miközben közvetít?

További kérdések:

- Vajon ki beszél? Mitől riadt? Mit jelent számára az, hogy a szoba tiszta?
- Nektek mi jut eszetekbe a tisztaságról és a hegedűről?

Vedd figyelembe!

Kép- és gondolatláncok, szakaszonként:

- Anya → haj → csend, idő
- Apa → mák/virág → szél, lehull
- Báty → horgászbót → csillagfogás, éjszaka
- Beszélő (öcs/húg) → hegedű → riadt, gyakorol

10
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Vegyük észre, hogy mindenkinek megvannak a saját „bogarai”. Jellemzés költői képekkel.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Állókép, csoportkép – családi szelfi

A vers olvasása és értelmezése

Költői képek keresése, „megfejtése”

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek képzeljék el, milyen lenne a családi életük számítógépek, elektronikus eszközök nélkül.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Szoborjáték
A vers olvasása és értelmezése
Beszélgetés
Projekciós játék

1.2 Számítógép nélkül

1.2a Este otthon

Játsszunk szoborjátékot! Merevedj abba a pózba, ami a legjellemzőbb tevékenységed esténként!

- Mutasd meg ugyanígy, mit csinál anyukád!
- Mit csinál apukád?
- A tesőd?

Vedd figyelembe!

A gyerekek egymás mellett, párhuzamosan játszanak. Mozdulataikkal egy-egy tárgyat is megmutathatnak, ami jellemző az illetőre. Sokan valószínűleg valamilyen kütyüt fognak megjeleníteni. Most még ne kérdezzünk rá, hogy mit lehet csinálni a telefonok, tablet vagy tévé világán kívül. Hagyjuk, hadd legyen a játék spontán, őszinte reakció! Ez nekünk, pedagógusoknak is ad egy kis rálátást a gyerekek jellemző családi viszonyaira.

1.2b Csukott ajtó

A gyerekek olvassák el **Balázs Imre József: Nem nyitom ki az ajtót** című versét, azután beszélgessünk róla!

- Mikor érzi azt a gyerek, hogy otthon van az anyukája? Mikor érzi azt, hogy nincs otthon? Melyiket mi jelzi a számára? Vajon mi lehet az oka a különbségnek?
- Meg tudja-e szüntetni a gyerek ezt a helyzetet? Hogyan próbálkozik? Mi az eredménye?
- Ismeritek-e ezt a helyzetet?

A családokban sokszor előfordul, hogy este mindenki belebújik a saját telefonjába, tabletjébe, laptopjába vagy éppen a munkájába. (Milyen gépről van szó a versben? Miről lehet még szó hasonlóképpen?)

Vedd figyelembe!

Elolvashatjuk Csorba Piroska: *Talány* című versét is, lásd bővebben az Egyéb ötletek között!

Variáció

Beszélgetés

Ha olyan a helyzet, a vers olvasása után az óra többi részét teljesen a gyerekekkel való beszélgetésre szánhatjuk. Égető, nehéz probléma, hogy a szülők többsége (tisztelet a kivételnek) nem érzi fontosnak, hogy minőségi időt töltsön együtt a gyerekével, vagy, hogy a praktikus dolgokon kívül is beszélgessenek.

JEGYZETEIM

1.2c Vissza az időben

Képzeljétek el, hogy hirtelen visszarepültök az időben harminc évet, amikor még nem voltak személyi számítógépek, okostelefonok! Mi mindent csinálnál együtt a családdal? (közös ötletelés)

10
perc

Variáció

Fogalmazás

Ha a témára van kétszer negyvenöt percünk, akkor beilleszthetjük a következő feladatokat is:

45
perc

- Írd le egy elbeszélő fogalmazásban, hogyan zajlana egy estétek, ha hirtelen eltűnne minden elektronikus eszköz a világból (tévé, zenelejátszók, minden egyéb is)!
- Fogalmazd meg egy családi fotóalbum képeit szabadvers formájában (nem kell, hogy rímeljen)! A képek a családtagokat ábrázolják a rájuk jellemző tárggyal és helyzetben, szintén az elektronikus eszközök előtti korban. Egy kép lehet egy versszak vagy a teljes vers is, ami több szakaszból áll. (Nem fontos minden családtagot ábrázolni.)

Végül olvassanak fel a gyerekek az írásaikból!

1.3 Házi feladat előkészítése

5
perc

Olvassuk el **Ágai Ágnes: [Életkor]** című versét, majd adjuk ki a feladatot:

Tudd meg a szüleid életkorát, és számold ki, hány évesek voltak, amikor te születtél!

Beszélgess a szüleiddel, hogy ők milyen gyerekek voltak! Kérd, hogy osszanak meg veled néhány vicces, vagy számukra kedves történetet a gyerekkorukból! Melyik történet a legérdekesebb számodra?

Találj ki egy történetet, és írd le, hogy mit csinálnátok együtt a szüleiddel, ha egyidősek lennétek, és ti lennétek a legjobb barátok! A történet címe lehet: Apu/anyu a legjobb barátom.

Variáció

Előzetes feladatként a gyerekek gyűjtsenek, hozzanak olyan családi fotókat, amelyekhez valamilyen sztori tartozik! Az óra elején alkossanak csoportokat a fotók alapján: kirándulás, valamilyen ünnep, vicces történet stb.!

Házi feladatként írják meg a történetet! Ez (kivételesen) egy olyan házi feladat, ahol nem baj, ha a szülői is segít, ha együtt elevenítik fel a közös emléket.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A családon belüli kommunikáció elősegítése, elképzelt közös élmények megalkotása.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Házi feladat előkészítése

JEGYZETEIM

